

*Nekrologas * Obituary * Į aėđî ėî ã*

Juozas BURNEIKIS (1931–2005)

Juozas Burneikis gimė 1931 m. kovo 1 d. Kauno apskrityje Vilkijos valsčiaus Kvesø kaime. Vaizdingos gimtøjø vietø Nemuno pakrantės, tikriausiai, dar vaikystėje ákvėpė meilæ Lietuvos vandenims. 1949 m. baigæs Vilkijos vidurinę mokyklà, Juozas Burneikis ástojo á Kauno universitetà (vėliau KPI). 1954 m. jis baigė ūio universiteto Hidrotechnikos fakultetà, ágijo hidrotechnikos statybos inžinieriaus kvalifikacijà ir pagal paskyrimà metus dirbo darbø vykdytoju ūiaulio valstybiniame statybos treste. Vėliau dvejus metus darbavosi ūiaulio miesto laikraðeio „Raudonoji vėliava“ redakcijoje Pramonės skyriaus literatūros redaktoriui.

1957 m. pavasarà akad. Algirdas Pukauskas ir prof. Mykolas Lasinskas pakvietė Juozà Burneikà dirbti á Lietuvos TSR MA Energetikos ir elektrotechnikos institutà (dabar Lietuvos energetikos institutas). Aktyviai ástraukæs á mokslinius tyrimus ir intensyviai dirbdamas Juozas Burneikis apibendrino Nemuno metinio nuotėkio pasiskirstymo problemas ir 1961 m. KPI apgynė technikos mokslø kandidato disertacijà. Po ketveriø metø jis buvo paskirtas laboratorijos vadovu. Formuojant laboratorijos darbo kryptis ir sprendžiant neatidėliotinus moksliniø tyrimø uždavinius, kuriuos kėlė to meto ekonomikos, energetikos ir vandens ūkio sistemø pokyčiai, prireikė daug sumanumo, entuziazmo ir energijos. Pagrindinis uždavinys buvo kraðto pavirðiniø vandens išteklø tyrimas ir jø

racionalus naudojimas. Jo vadovaujamas kolektyvas ėmėsi ir naujø darbø: buvo nustatomos upiø hidroenergetinės charakteristikos, jø išteklø energetinis potencialas, rengiamos Nemuno ir Neries nuotėkio prognozės, analizuojamos galimybės statyti naujas hidroelektrines ant Nemuno ir ūio elektriniø darbo reþimai. Buvo parengta Lietuvos upiø nuotėkio reguliavimo ir vandens išteklø panaudojimo schema, aktyviai dalyvauta pagrindžiant Maþeikiø naftos perdirbimo gamyklos, Lietuvos elektrinės, Ignalinos AE, Kruonio HAE ir kt. reikðmingø energetikos objektø statybos aikðteles.

Reikðmingiausia J. Burneikio darbø kryptimi buvo Lietuvos upiø nuotėkio tyrimai – sukurta metodika sezoniniam upiø nuotėkio reguliavimui skaiėiuoti, iðnagrinėtos praktinės nuotėkio reguliavimo tvenkiniais galimybės. Atliktus tyrimus jis apibendrino geografijos mokslø habilituoto daktaro disertacijoje „Lietuvos upiø nuotėkio reguliavimas“, kurià 1972 m. apgynė Vilniaus universitete. Ðie tyrimai sudarė palankias prielaidas statyti tvenkinius, kompleksiskai ir racionaliai naudoti vandens išteklis. Vėliau buvo parengta vandens ūkio balanso sudarymo metodika, kuria remiantis atlikta racionalaus vandens išteklø naudojimo iki 2000 m. prognozė, nustatytos pagrindiniø miestø aprūpinimo vandens ištekliais kryptys.

1987 m. J. Burneikis tapo Kompleksiniø energetikos tyrimø laboratorijos vadovu ir ryþtingai ėmėsi spræsti naujas aktualias energetikos problemas, tai: racionalus energijos išteklø naudojimas, maþøjø hidroelektriniø ekonominis efektyvumas, bendra vandens išteklø naudojimo koncepcija, gamtosaugos ir ekologiniai energetikos objektø eksploatavimo aspektai, mokesčiai uþ gamtos išteklis bei aplinkos terðimà ir kt. Tie metai buvo kupini kũrybinės átampos ir atkakliø pastangø rengiant pirmàjà Nacionalinæ energetikos strategijà bei vykdant kitus svarbius darbus.

Prof. J. Burneikis vienas ir su bendraautoriais paskelbė apie 350 moksliniø darbø, o áskaitant ávairius publicistinius straipsnius jo darbø tikriausiai per 500. Jis parengė bei paskelbė 10 monografijø, kitokiø leidiniø. Ið jø paþymėtinas „Lietuvos upiø kadastras“ (antroji dalis), uþ kurà 1965 m. jam drauge su Mykolu Lasinsku, Juozu Maceviėiumi ir Jonu Jablonskiu paskirta Lietuvos Valstybinė mokslo ir technikos

premija. J. Burneikis buvo talentingas ir kaip reta aistringas publicistas, kuriam iki paskutiniųjų gyvenimo akimirkų rūpėjo ne tik energetikos, bet ir svarbiausios Lietuvos ekonominio, politinio ir kultūrinio gyvenimo aktualijos. Savo idėjas su neblėstančia energija jis propagavo tarptautinėse ir šalies konferencijose, laikraščiuose ir žurnaluose, švairiose radijo ir televizijos laidose.

J. Burneikiui vadovaujant apgintos 6 daktaro disertacijos. Sukauptą didžiulą patirtą jis dosniai dalijo kolegoms ir doktorantams.

Prof. J. Burneikis nuolat ir aktyviai dalyvaudavo Lietuvos energetikos instituto ir Kauno m. visuomeniniame gyvenime, ypač pasiūlymėję „Pėnijos“ draugijos veikloje, populiarendamas visuomenei energetikos ir vandens ūkio problemas, daugiau kaip 20 metų vadovavo Lietuvos MA Kompleksinių energetikos problemų tarybai. Jis buvo atsinaujinanėių energijos iųteklėių komisijos pirmininkas, Lietuvos MA vandens

problemų tarybos narys, Technikos enciklopedijos redaktorėių tarybos narys, žurnalų „Energetika“ ir „Pėmėis ūkio inžinerija“ redakcinėių kolegijų narys.

Jų lydėjo demokratiųkumas, meilė gyvenimui, optimizmas, humoro jausmas, pakantumas nuomonėi ųvairovei, nuoųirdėiųios pastangos iėdkti iųkilusių problemų sprendimo bųdų.

Prasmingo gyvenimo kelio ir atliktų darbų reikųmingumų patvirtina J. Burneikiui suteikti titulai ir apdovanojimai: 1976 m. jis iųrinktas Lietuvos MA nariu korespondentu, 1981 m. jam suteiktas Nusipėnėisio mokslo ir technikos veikėjo garbėis vardas, 1988 m. – profesoriaus mokslinis vardas.

Jis paliko ųenklius savo nenuilstanėiųios veiklos pėdsakus, gausius mokslinius darbus ir dar neųgyvendintas idėjas. Prof. Juozas Burneikis ilgai iųlikis visų su juo dirbusių ir jų pųpėnojusių atmintyje.

Žurnalo „Energetika“ redakcinė kolegija